

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

**Skupina poslank in poslancev
(Jože Tanko, prvopodpisani)**

Ljubljana, 18. november 2016

Dr. Milan Brglez
predsednik Državnega zbora

Spoštovani!

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03 69/04, 68/06 in 47/13), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vlagamo spodaj podpisane poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DEDOVANJU,

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem po rednem postopku na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodeloval poslanec **dr. Vinko Gorenak**.

Prilogi:

- predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o dedovanju;
- podpisi poslank in poslancev:

Jože Tanko
Anja Bah Žibert
Franc Breznik
Nada Brinovšek

Jelka Godec
dr. Vinko Gorenak
mag. Branko Grims
Eva Irgl
Janez Janša
Danijel Krivec
Suzana Lep Šimenko
Tomaž Lisec
dr. Anže Logar
Žan Mahnič
Bojan Podkrajšek
mag. Marko Pogačnik
Marijan Pojbič
mag. Andrej Šircej
Ljubo Žnidar

PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DEDOVANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o dedovanju (v nadaljevanju: ZD), ki ureja prehod premoženja umrle osebe na druge osebe, je bil sprejet leta 1976, uporabljati pa se je začel 1. januarja 1977. ZD je bil kasneje noveliran le trikrat, in sicer leta 1978, leta 2001 ter leta 2016. Z novelo ZD-B (2001) so bile določbe zakona usklajene z Ustavo Republike Slovenije, odpravljene ali redakcijsko popravljene so bile zastarele in z novo ustavno ureditvijo pojmovno neusklajene zakonske določbe. Nekatere določbe ZD so bile novelirane tudi zaradi odločb Ustavnega sodišča RS (odl. U-I-3/93 in odl. U-I-330/97-2), ki sta razveljavili nekaj členov zakona.

Z novelo ZD-C (2016) se je omogočilo učinkovito izvajanje Uredbe (EU) št. 650/2012, ki uvaja evropsko potrdilo o dedovanju in se uporablja za dedovanje po osebah, umrlih od 17. avgusta 2015 dalje. Obenem se je uredilo tudi nekatere manjše spremembe oziroma dopolnitve, ki so se pokazale za potrebne ob izvajanju veljavne zakonodaje. Med drugim se je razširilo možnost sklenitve sporazuma o odpovedi neuvedenemu dedovanju tudi na zakonca oziroma partnerja; spreminja se odgovornost države za zapustnikove dolgove, ko gre za zapuščino brez dedičev; spreminja se tudi ureditev omejitve dedovanja premoženja zapustnika, ki je užival pomoč v skladu s predpisi o socialnem varstvu. Predlagatelji predmetne novele smo v okviru zakonodajnega postopka opozarjali na vse večje in pogostejše stiske ljudi zaradi neuveljavljanja pravice do socialne pomoči, pa tudi vračanja prejetih socialnih prejemkov iz dediščine. Z novelo ZD-C se je revščino in socialne razlike med ljudmi v Sloveniji le še poglobilo. Republika Slovenija bi morala varovati šibkejše posameznike. Vračilo prejetih socialnih transferjev po smrti prejemnika načelom socialne države nasprotuje, saj je prejeta pomoč s tem spremenjena v brezobrestno kreditiranje socialno ogroženih s strani države.

Novela Zakona o notariatu (ZN-C), ki je bila sprejeta junija 2004, je predvidela vzpostavitev centralnega registra oporok. Ta bi bil vzpostavljen pri Notarski zbornici Slovenije in sicer kot informatizirana baza podatkov. Centralni register oporok vsebuje podatke o oporokah, sestavljenih v obliki notarskega zapisa, o oporokah, ki so shranjene pri notarju, o oporokah, ki jih sestavi odvetnik, ali so mu izročene v hrambo, o sodnih oporokah in oporokah, izročeni v hrambo sodišču na podlagi določil zakona, ki ureja dedovanje.

Ob tem je potrebno poudariti dejstvo, da enotna evidenca oporok kljub temu, da pri notarski zbornici obstaja centralni register oporok, dejansko ni bila vzpostavljena. To se je izkazalo v primeru najdenih 945 oporok, ki v postopkih dedovanja niso bile razglašene, čeprav bi morale biti. Novela Zakona o notariatu (ZN-C) je v prehodni določbi 63. člena predpisala, da bo po vzpostavitvi centralnega registra obvezen tudi vpis oporok, ki jih hranijo sodišča. Iz omenjene določbe je razvidno, da je bila ob sprejemu omenjene novele dejansko predvidena vzpostavitev enotne evidence oporok, ki se lahko hranijo pri sodiščih, odvetnikih in notarjih. Centralni register oporok je bil vzpostavljen 15.10.2007. Res je, da je bila še pred uveljavitvijo centralnega registra oporok sprejeta tudi novela Zakona o notariatu (ZN-E), ki je prehodno določbo 63. člena spremenila tako, da je naložila predlagateljem, da posredujejo podatke o oporokah, ki se vpisujejo v register le, če oporočitelj tako zahteva. Centralni register oporok verjetno ni zaživel zaradi tega, ker je pravilnik o centralnem registru oporok določil, da je notarska zbornica upravičena do denarnega nadomestila v višini 41 eur za vpis v register, in za vsak kasnejši vpis oziroma izpis do denarnega nadomestila v višini 23 eur. Zato ni presenečenje, če se stranke zaradi stroškov niso odločile za

evidentiranje oporoke v centralnem registru oporok. Tako enotna evidenca oporok ni bila vzpostavljena, čeprav bi jo bilo nujno vzpostaviti.

Ob tem velja poudariti, da je za vpis oporok v centralni register oporok po našem mnenju potreben takšen pristop, po katerem za vpis ne bi bilo potrebno poravnati denarnega nadomestila.

Obenem velja izpostaviti, da je bila že leta 1955 sprejeta procedura, po kateri se morajo v zadevi oporok ravnati sodniki (Jože Ilc, za www.siol.net, dne 19. 10. 2016 v članku »Izgubljene oporoke – problem, ki ga želi vrh sodstva pomesti pod preprogo). Članek napotuje na to, da naj bi bilo od leta 1955 izgubljenih oporok že nekaj tisoč. Navedeno izhaja tudi iz odgovora pravosodnega ministra mag. Gorana Klemenčiča št. 001-1/2016/446 z dne 10. 11. 2016 na pisno poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka, in sicer da je bilo pred letom 1991 (od leta 1945) zaznanih takšnih primerov oporok 4384, kar pomeni v povprečju skoraj 100 oporok letno. Že leta 1955 je bila sprejeta procedura o ravnanju z oporokami s strani sodnikov, kar pomeni, da so se v zvezi s tem morale voditi evidence.

Dejanska vzpostavitev centralnega registra oporok bi olajšala delo sodiščem pri odločanju v zapušinskih postopkih, saj bi bilo z vzpostavitvijo centralnega registra oporok bistveno lažje najti oporoko, če je le-ta sestavljena v notarskem zapisu, ali shranjena pri notarju oziroma sestavljena pri sodišču, ali tam shranjena. S takšnim načinom bi se tudi izognili nedopustni situaciji, ki je nastala zaradi najdbe nerazglašanih oporok na vseh 44 okrajnih sodiščih, in pomeni neustaven ter nezakonit poseg v pravico do dedovanja, lastnine ter v nemalo primerih celo v pravico do osebnega dostojanstva.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji in načela

S predlaganimi dopolnitvami zakona se zasleduje načelo pravne države in zaupanja v pravo. Prav tako se zasleduje zagotavljanje pravice do lastnine in dedovanja.

Cilj predlaganega zakona je vzpostaviti podlago za vzpostavitev centralnega registra oporok pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije oziroma prenos centralnega registra oporok, ki ga je kot informatizirano bazo podatkov vzpostavila Notarska zbornica Slovenije, na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, pri čemer bi bila vpis oporoke v register in izpis prosta plačila denarnega nadomestila.

2.2. Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se predlaga dopolnitev določb zakona, ki ureja področje dedovanja (Zakon o dedovanju, ZD) tako, da se ureja:

- vpis oporok iz Zakona o dedovanju v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije, ki je prosto plačila denarnega nadomestila;
- vzpostavitev centralnega registra oporok pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije;
- vsebino podatkov, ki jih vsebuje centralni register oporok;
- postopek vpisa oporok v centralni register oporok;

- dopolnitev zapuščinskega postopka z listino izpisa iz centralnega registra oporok tako, da ta postane njegov obvezen sestavni del;
- prenos centralnega registra oporok, ki ga je kot informatizirano bazo podatkov vzpostavila Notarska zbornica Slovenije, na Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

3. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

3.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlagana rešitev ni v nasprotju s pravom Evropske unije, ki tega eksplicitno ne ureja.

3.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Češka republika

Centralni register oporok je bil ustanovljen leta 2001. Po splošni rekodifikaciji civilnega prava na Češkem je register oporok s 1.1.2014 zamenjal register pravnih aktov za primer smrti. Ta register je zasebni elektronski seznam, ki ga vzdržuje, vodi in upravlja notarska zbornica Češke republike.

Vanj se evidentirajo dokumenti o naslednjih pravnih aktih oporočitelja, sestavljenih za primer smrti:

- a) Oporoki, kodicilu ali dedni pogodbi;
- b) Izjavi o razdedinjenju in izjavi, v kateri je navedeno, da oseba, ki je v okviru zakonitega dedovanja opredeljena kot dedič, ne bo prevzela lastništva nad zapuščino;
- c) Navodilu za dogovor o pobotu glede deleža zapuščine, če takšnega navodila ne vsebuje že oporoka;
- d) Imenovanju upravitelja, če ni imenovan v oporoki;
- e) Dogovoru o odpovedi pravici do dedovanja;
- f) Preklicu pravnih aktov iz pododstavkov od (a) do (e).

Če notar enega od navedenih dokumentov sestavi v obliki notarskega zapisa ali pa sprejme tak dokument, ki ni v obliki notarskega zapisa, v hrambo, informacije o zadevnem dokumentu in osebi, ki ga je sestavila, z elektronskim prenosom podatkov vnese v zadevni register.

Dokumenti o pravnih aktih oporočitelja za primer smrti, ki niso notarski zapisi, so registrirani le, če so bili dani v hrambo notarju.

Španija

Oporoke, sestavljene pred notarjem, mora zadevni notar, ne da bi to oporočitelj zahteval, registrirati v splošnem registru oporok, ki ga vodi generalni direktorat za registre in notarje na ministrstvu za pravosodje. Če oporoka obstaja, so v tem registru navedeni datumi najnovejše oporoke, prejšnje oporoke in javni notarski zapisi, v katere je navedena oporoka vključena. Če notar, ki je oporoko sestavil, poklica ne opravlja več, lahko notarska združenja zagotovijo najnovejše informacije o notarju ali arhivu, v katerem je morda oporoka.

Ta register ni javno dostopen. Do njega lahko dostopajo le osebe, ki lahko po oporočiteljevi smrti dokažejo, da imajo pravni interes za dedovanje. Dostop ima tudi oporočitelj ali do oporočiteljeve smrti njegov posebni zastopnik, v primeru poslovne nesposobnosti pa je mogoče do registra dostopati tudi na podlagi odločbe sodišča.

Litva

Uradna oporoka se overi in vpiše v notarski register v navzočnosti oporočitelja. En izvod oporoke hrani oporočitelj, drugi pa ostane pri overitelju. Oporočitelj lahko zaupa zasebno oporoko v hrambo notarju ali konzularnemu uslužbencu Litve v drugi državi. Register oporok, sestavljenih v Litvi, vodi centralni urad za hipoteke. Notarji in konzularni uslužbenci morajo centralni urad za hipoteke v treh delovnih dneh obvestiti o vseh oporokah, ki jih overijo, prejmejo v hrambo ali razveljavijo. V obvestilu je potrebno navesti ime in priimek, enotno matično številko in stalno prebivališče oporočitelja ter datum in kraj izdaje oporoke, vrsto oporoke in kraj, kjer se hrani. Vsebine oporoke ni potrebno navesti.

Luksemburg

Centralni register oporok je podatkovna zbirka, ki jo vzdržuje luksemburška uprava za registracijo in premoženje. Oporočitelj o lastnoročni oporoki obvesti osebo, ki ji zaupa, ali pa proti plačilu pristojbine glavne informacije o oporoki (ime, priimek in naslov oporočitelja, mesto, na katerem je oporoka shranjena).

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima neposrednih posledic na državni proračun.

Predlog zakona nima neposrednih posledic na druga javnofinančna sredstva.

5. DRUGE POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76 in 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ in 31/13 – odl. US in 63/16) se za 84. členom doda nov 84.a člen, ki se glasi:

»Vpis oporok v centralni register oporok

84.a člen

Oporočitelj po sestavi oporoke iz tega zakona, razen ustne oporoke, posreduje zahtevo za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila sestavljena. V enakem roku je potrebno sporočiti tudi vsako spremembo.

Priča, pred katerimi je oporočitelj ustno izjavil svojo poslednjo voljo, posreduje zahtevo za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila izjava zapisana. V enakem roku je potrebno sporočiti tudi vsako spremembo.

Zahteva za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije, in vsaka sprememba je prosta plačila denarnega nadomestila.«

2. člen

Za 161. členom doda novo drugo poglavje z naslovom »CENTRALNI REGISTER OPOROK« ter člani od 161.a do 161.d, ki se glasijo:

»Centralni register oporok

161.a člen

Vrhovno sodišče Republike Slovenije vzpostavi in vodi centralni register oporok.

Centralni register oporok se vodi kot informatizirana baza podatkov brezplačno.

Pravilnik, ki ureja način dostopa in upravičence za dostop do centralnega registra oporok, sprejme predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

161.b člen

Centralni register oporok vsebuje podatke o sodnih oporokah, oporokah, izročeni v hrambo sodišču na podlagi določil zakona, ki ureja dedovanje, oporokah, sestavljenih v obliki notarskega zapisa, oporokah, ki so shranjene pri notarju, oporokah, ki jih sestavi odvetnik ali so mu izročene v hrambo, in ostalih oporokah, sestavljenih na podlagi določil zakona, ki ureja dedovanje.

Sodišče, ki sestavi sodno oporoko ali prejme v hrambo oporoko v skladu z določili zakona, ki ureja dedovanje, posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije

zahtevo za vpis v centralni register oporok najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila sestavljena sodna oporoka ali je bila prejeta oporoka v hrambo pri sodišču.

Notar, ki sestavi oporoko v obliki notarskega zapisa, ali notar, ki sprejme oporoko v hrambo, posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije zahtevo za vpis v centralni register oporok najkasneje v 15 dneh potem, ko je sestavil oporoko ali prejel oporoko v hrambo.

Odvetnik, ki sestavi oporoko ali prejme v hrambo oporoko, sestavljeno v skladu z določili zakona, ki ureja dedovanje, posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije zahtevo za vpis v centralni register oporok najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila oporoka sestavljena ali je bila prejeta v hrambo pri odvetniku.

Osebe iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena v zahtevi za vpis v centralni register oporok navedejo podatke iz 161.c člena tega zakona, s katerimi razpolagajo.

161.c člen

Centralni register oporok vsebuje naslednje podatke:

- zaporedna številka in datum vpisa,
- ime in priimek oporočitelja (za poročeno žensko tudi dekliški priimek),
- EMŠO in kraj rojstva oporočitelja oziroma datum, kraj in država rojstva za oporočitelja, ki je tuj državljan,
- naslov oporočitelja,
- datum in opravilna številka, navedena na oporoki,
- priimek in ime ter naslov notarja, ki hrani oporoko, oziroma ime in naslov druge osebe ali naziv in naslov organa, ki hrani oporoko,
- vrsto oporoke,
- vsaka sprememba, preklic ali razveljavitev oporoke, če je narejena v obliki, za katero je vpis v register oporok obvezen po zakonu,
- datum vrnitve oporoke oporočitelju,
- podatek o smrti oporočitelja ter
- podatek o tem, kdo je vpogledal v register.

161.č člen

Dokler je oporočitelj živ, je vpis v register oporok tajen.

Podatke iz centralnega registra oporok lahko po smrti oporočitelja dobi sodišče in oseba, ki izkaže za to upravičen interes.

Podatki v centralnem registru oporok se hranijo trajno.

Natančnejše določbe o postopku v zvezi z vpisom in vpogledom v centralni register oporok in obveznostih predlagateljev se določijo v aktu iz tretjega odstavka 161.a člena tega zakona.

161.d člen

Obveznost vpisa oporok v centralni register oporok

Za vpis sodne oporoke in oporoke, ki so bile izročene v hrambo sodišču na podlagi določil tega zakona, sodišča po uradni dolžnosti posredujejo zahtevo za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije najkasneje v 15 dneh

potem, ko je bila sestavljena sodna oporoka ali je bila prejeta oporoka v hrambo pri sodišču.

Sestavni del zahteve za vpis v centralni register je tudi naziv in naslov sodišča, kjer je oporoka v hrambi.

V roku 15 dni mora sodišče centralnemu registru oporok sporočiti tudi vsako spremembo glede sodne oporoke in oporoke, kateremu je bila oporoka izročena v hrambo.

Zahteva za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije, in vsaka sprememba je prosta plačila denarnega nadomestila.«

3. člen

Za 200. členom se doda nov 200.a člen, ki se glasi:

»Sodišče po prejemu smrtovnice po uradni dolžnosti pridobi izpis iz centralnega registra oporok o obstoju oporoke. Izpis iz centralnega registra oporok je obvezen sestavni del zapuščinskega postopka. Izdaja izpisa je prosta plačila denarnega nadomestila.

Sodišče mora poskrbeti, da skrbno preišče vse okoliščine obstoja oporoke za pokojnikom in s tem poskrbeti, da bo upoštevana poslednja volja pokojnika in da v zapuščinskem postopku v svojih pravicah ne bodo oškodovani pokojnikovi dediči.«

4. člen

Predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije mora v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje, najkasneje do 31. marca 2017 sprejeti pravilnik iz tretjega odstavka 161.a člena tega zakona.

Centralni register oporok, ki ga je kot informatizirano bazo podatkov vzpostavila Notarska zbornica Slovenije, se v roku enega meseca po uveljavitvi akta iz prejšnjega odstavka tega člena prenese na Vrhovno sodišče Republike Slovenije in s tem vzpostavi centralni register oporok kot informatizirano bazo podatkov po tem zakonu.

Sodišča, notarji in odvetniki posredujejo Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije podatke o oporokah, ki se v skladu s tem zakonom vpisujejo v centralni register oporok, s katerimi razpolagajo na zahtevo oporočitelja, ki je prosta plačila denarnega nadomestila.

Z dnem, ko Vrhovno sodišče Republike Slovenije prevzame centralni register oporok, ki ga je kot informatizirano bazo podatkov vzpostavila Notarska zbornica Slovenije in s tem vzpostavi centralni register oporok kot informatizirano bazo podatkov po tem zakonu, prenehajo veljati določbe VIII.a poglavja in členi od 108.a do 108.č Zakona o notariatu (Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B, 45/08 in 91/13) ter 63. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o notariatu (Uradni list RS, št. 73/04 in 115/06).

V Zakonu o notariatu (Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B, 45/08 in 91/13) se črtajo členi od 108.a do 108.č.

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o notariatu (Uradni list RS, št. 73/04 in 115/06) se črta 63. člen.

5. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV PO ČLENIH

K 1. ČLENU

S predlagano rešitvijo se predlaga dopolnitev Zakona o dedovanju, in sicer z dopolnitvijo, da oporočitelj po sestavi oporoke iz Zakona o dedovanju, razen ustne oporoke, posreduje zahtevo za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila sestavljena. V enakem roku je potrebno sporočiti tudi vsako spremembo. Priča, pred katerimi je oporočitelj ustno izjavil svojo poslednjo voljo, posreduje zahtevo za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila izjava zapisana. V enakem roku je potrebno sporočiti tudi vsako spremembo. Določa se, da je zahteva za vpis in vsaka sprememba je prosta plačila denarnega nadomestila.

K 2. ČLENU

Predlaga se dopolnitev z novim poglavjem Centralni register oporok in novimi 161.a, 161.b, 161.c, 161.č in 161.d členi, katerih namen je dejanska vzpostavitev centralnega registra oporok pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. Na podlagi dosedanje ureditve se ta centralni register oporok kot informatizirana baza podatkov pri Notarski zbornici Sloveniji namreč ni vzpostavil. Centralni register oporok se vodi kot informatizirana baza podatkov brezplačno.

Pravilnik, ki ureja način dostopa in upravičence za dostop do centralnega registra oporok sprejme predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

Določa se vsebino centralnega registra oporok, in sicer ta vsebuje podatke o sodnih oporokah, oporokah, izročeni v hrambo sodišču na podlagi določil zakona, ki ureja dedovanje, oporokah, sestavljenih v obliki notarskega zapisa, o oporokah, ki so shranjene pri notarju, o oporokah, ki jih sestavi odvetnik ali so mu izročene v hrambo, in ostalih oporokah, sestavljenih na podlagi določil zakona, ki ureja dedovanje. Sodišče, ki sestavi sodno oporoko ali prejme v hrambo oporoko v skladu z določili zakona, ki ureja dedovanje, posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije zahtevo za vpis v centralni register oporok najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila sestavljena sodna oporoka ali je bila prejeta oporoka v hrambo pri sodišču. Notar, ki sestavi oporoko v obliki notarskega zapisa ali notar, ki sprejme oporoko v hrambo, posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije zahtevo za vpis v centralni register oporok najkasneje v 15 dneh potem, ko je sestavil oporoko ali prejel oporoko v hrambo. Odvetnik, ki sestavi oporoko ali prejme v hrambo oporoko, sestavljeno v skladu z določili zakona, ki ureja dedovanje, posreduje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije zahtevo za vpis v centralni register oporok najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila oporoka sestavljena ali je bila prejeta v hrambo pri odvetniku.

Podatki, ki jih vsebuje Centralni register oporok so naslednji:

- zaporedna številka in datum vpisa,
- ime in priimek oporočitelja (za poročeno žensko tudi dekliški priimek),
- EMŠO in kraj rojstva oporočitelja oziroma datum, kraj in država rojstva za oporočitelja, ki je tuj državljan,
- naslov oporočitelja,
- datum in opravilna številka, navedena na oporoki,
- priimek in ime ter naslov notarja, ki hrani oporoko, oziroma ime in naslov druge osebe ali naziv in naslov organa, ki hrani oporoko,
- vrsto oporoke,

- vsaka sprememba, preklic ali razveljavitev oporoke, če je narejena v obliki, za katero je vpis v register oporok obvezen po zakonu,
- datum vrnitve oporoke oporočitelju,
- podatek o smrti oporočitelja ter
- podatek o tem, kdo je vpogledal v register.

Določa se, da je vpis v register oporok tajen, dokler je oporočitelj živ. Podatke iz centralnega registra oporok lahko po smrti oporočitelja dobi sodišče in oseba, ki izkaže za to upravičen interes. Opredeljuje se trajnost hrambe podatkov v centralnem registru oporok. Natančneje se postopek v zvezi z vpisom in vpogledom v centralni register oporok in obveznostih predlagateljev določi v aktu, ki ga sprejme predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

S predlagano dopolnitvijo se določno opredeljuje, da za vpis sodnih oporok in oporok, ki so bile izročene v hrambo sodišču na podlagi določil Zakona o dedovanju, sodišča po uradni dolžnosti posredujejo zahtevo za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije najkasneje v 15 dneh potem, ko je bila sestavljena sodna oporoška ali je bila prejeta oporoška v hrambo pri sodišču. Sestavni del te zahteve je tudi naziv in naslov sodišča, kjer je oporoška v hrambi. V roku 15 dni mora sodišče centralnemu registru oporok sporočiti tudi vsako spremembo glede sodne oporoške in oporoške, kateremu je bila oporoška izročena v hrambo. Zahteva za vpis v centralni register oporok, ki ga vodi Vrhovno sodišče Republike Slovenije in vsaka sprememba je prosta plačila denarnega nadomestila.

K 3. ČLENU

S predlagano dopolnitvijo se določneje opredeljuje, da sodišče po prejemu smrtovnice po uradni dolžnosti pridobi izpis iz centralnega registra oporok o obstoju oporoške. Izpis iz centralnega registra oporok je obvezen sestavni del zapuščinskega postopka. Izdaja izpisa je prosta plačila denarnega nadomestila. S tem, ko se določa obveznost vpisa v register oporok in izpis glede obstoja ali neobstoja oporok, bi bilo mogoče preprečiti situacijo, ki je nastala v primeru najdbe nerazglašanih oporok. Dodaja se določbo, da mora sodišče poskrbeti, da skrbno preišče vse okoliščine obstoja oporoške za pokojnikom in s tem poskrbeti, da bo upoštevana poslednja volja pokojnika in da v zapuščinskem postopku v svojih pravicah ne bodo oškodovani pokojnikovi dediči.

K 4. ČLENU

S tem členom se določa, da predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje, najkasneje do 31. marca 2017 sprejme pravilnik, s katerim se bo uredilo način dostopa in upravičence za dostop do centralnega registra oporok. Obenem se določa, da se Centralni register oporok, ki ga je kot informatizirano bazo podatkov vzpostavila Notarska zbornica Slovenije, v roku enega meseca po uveljavitvi pravilnika, s katerim se bo uredilo način dostopa in upravičence za dostop do centralnega registra oporok, prenese na Vrhovno sodišče Republike Slovenije in s tem vzpostavi centralni register oporok kot informatizirano bazo podatkov po tem zakonu. Sodišča, notarji in odvetniki posredujejo Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije podatke o oporokah, ki se v skladu s tem zakonom vpisujejo v centralni register oporok, s katerimi razpolagajo na zahtevo oporočitelja, ki je prosta plačila denarnega nadomestila.

K 5. ČLENU

Določa običajni rok za začetek veljavnosti zakona.